

TRGOVSKI

Casopis za trgovino, industrijo in obrt

Redakcija in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

Licejska knjižnica

Ljubljana

LETO VII.

Telefon štev. 552

LJUBLJANA, dne 10. maja 1924.

Telefon štev. 552

ŠTEV. 56.

Dr. Fran Windischer:

Pozdravljamo veliko gospodarsko zborovanje v Skoplju!

Na poziv Trgovalke i obrtničke komore u Zagrebu se je vršila konec januarja letošnjega leta velika gospodarska konferenca v Zagrebu, na katero so pohiteli iz vseh delov naše prostrane domovine zastopniki in odposlanci gospodarskih organizacij, industrijskih, trgovskih in obrtnih. Slovenski gospodarski krogi so se tega važnega in markantnega zborovanja udeležili v lepem številu ter so živahno sodelovali pri teh posvetovanjih, tako v posameznih odsekih, pri sestavljanju resolucij, kakor tudi na manifestacijskem zborovanju. Ta gospodarska prireditve, ki se je vršila prvič v tako velikem slogu in ob številnem odzivu iz vseh krajev Jugoslavije, je sprejela soglasno v številnih resolucijah gospodarski program za bližnjo bodočnost ter postavila vodila in smernice za smotreno gospodarsko-politično delo v naši državi. Posebno važno je, da je to veliko zborovanje, na katerem so delovali zastopniki najrazličnejših strokovnih organizacij, poteklo v lepem soglasju ter na zaključnem zborovanju sprejelo soglasno predlagane resolucije. Ta mogočna gospodarska prireditve, ki je manifestirala za neobhodno potrebno večje upoštevanje in uvaževanje gospodarskih potreb in interesov, je pri vseh udeležnikih vzbudila prepričanje, da taka prireditve, ne sme ostati osamela in slučajnostna, marveč da mora ostati stalna uredba v našem javnem življenju. Udeležniki so bili soglasno mnenja, da treba prirediti take zbere redno od časa do časa v različnih gospodarskih središčih naše domovine: Na eni strani zagraditi, da se daje stalno povdarka potrebnemu vpoštevanju gospodarskih interesov po starem načelu, da samo čuječi prihajajo do svojih pravic. Zopet in zopet je treba v naši državi, kjer politika igra že vsa leta od prevrata poglavito vlogo, povdarjati in opozarjati na žive potrebe gospodarskega življenja. Na drugi strani pa gre pri takih velikih zborovanjih za gojitev in povdarjanje interesne skupnosti in solidarnosti naših privrednih krogov ter za to, da se interese iz najrazličnejših krajev od časa do časa zbirajo na sestanke, kjer imajo priliko izmenjati svoje misli, spoznavati se ter delati na to, da se konečno pokaže prava rezultanta glede posameznih, včasih divergujočih zahtev posameznih krajev. Posebne važnosti so take prireditve tudi zategadelj, ker so najboljše prilika za medsebojno spoznavanje, katero mora voditi do prepričanja, da je krivo, ako posamezne pokrajine nastopajo s svojimi zahtevami brez ozira na potrebe in prilike v drugih delih domovine. Ostre in včasih nasprotujoče si zahteve se tako v skupnih posvetovanjih izbrusijo in najde se prava srednja pot, katero treba ubrati, da se uspešno zastopajo splošni interesi ubrano in preudarno. Velike take manifestacije morajo po svoji mogočnosti in številnosti učinkovati na javnost, na vlado in na parlament ter vedno iznova opozarjati, da ni mogoče voditi uspešne državne politike brez zadostnega vpoštevanja velikih gospodarskih interesov. Gospodarski krogi v naši domovini morajo trajno težiti za tem, da preneha navada, ki se je udomačila pri

nas in je podana v tem, da se v politični gorečnosti le prerado izgublja iz vida vpoštevanje vitalnih gospodarskih interesov.

V Zagrebu se je konec zborovanja preudarjalo, kam naj se skliče prihodnja konferenca naših gospodarskih krogov. Ob splošnem pritrditvenju in z navdušenjem je bil soglasno sprejet predlog, ki ga je stavil slovenski delegat g. dr. Fran Windischer, da se za prihodnjo gospodarsko konferenco izbere staroslavno carsko mesto Skoplje, središče Južne Srbije, in da se s pripravami za to zborovanje poveri marljiva trgovska in industrijska komora v Skoplju, katera je navzlic kratki dobi svojega obstanka že razvila jako živahno in koristno delavnost. Predlog je bil jako umesten ter je zbudilo v Južni Srbiji v vseh gospodarskih krogih živahen in hvaležen odmev dejstvo, da je ta predlog potekel iz slovenskih vrst in da se je v slovenskih gospodarskih krogih v prvem redu mislilo na Južno Srbijo, ko je šlo za določitev mesta druge velike gospodarske konference v tekočem letu.

Tako je prišlo, da se te dni v starodavnem Skoplju, v tej zibelki južnega Slovenstva, v tem svetem mestu velikega cara Dušana s preminogimi večnimi spomini velike naše preteklosti, vrši druga gospodarska konferenca zastopnikov naših trgovskih, industrijskih in obrtnih krogov. Na dnevnem redu so važne točke gospodarske politike. Hkratu pa bo to prilika, da naši gospodarski krogi izpoznajo ondotne gospodarske razmere in manifestirajo svoj veliki in realni interes za gospodarsko pobudo in povzdigo Južne Srbije. Vesela in bodreča vest za nas je, da so se naši slovenski gospodarski krogi dobro zavedli važnosti te prireditve ter pohiteli v velikem številu med gospodarske kroge Južne Srbije. Navzlic veliki oddaljenosti in težavnosti pota se je prijavilo okoli trideset zastopnikov naših gospodarskih krogov iz cele Slovenije. V sredo in četrtek so pohiteli v Skoplje odlični predstavniki našega gospodarstva, vodniki naših najvažnejših industrijskih, trgovskih in obrtnih organizacij. Lepo bodo zastopane v Skoplju Trgovska in obrtniška zbornica za Slovenijo, Zveza industrijscev, Zveza trgovskih gremijev, Zveze obrtnih združenj ter različne lokalne organizacije tako iz Ljubljane, Celja, Maribora in Ptuj. Živahna udeležba naših krogov je veselo znamenje, da se naši ljudje zavedajo potrebe kar najživahnejših trgovskih zvez in stikov z južnimi deli naše domovine, kjer se odpira trgovski in obrtni pridnosti in podjetnosti velika bodočnost. V ponedeljek pohite izletniki na Kumanovo, kjer se je 24. in 25. oktobra 1912 bila strašna bitka med Srbi in Turki za oslobodenje balkanskih Slovanov ter so junaški srbski vojniki z brezprimernim junaštvom strli stoletno gospodarstvo turško ter slavno osvetili usodni poraz na Kosovem. Prisrčno pozdravljamo veliko gospodarsko konferenco v Skoplju, želimo ji kar najlepšega uspeha ter smo prepričani, da bo rodila trajne dobre uspehe za našo trgovino in industrijo.

* * *

Izvršljivost sodeb iz ene pokrajine naše države v drugih pokrajinah.

Veliko neprimlik in nevolje je izzvalo v naši državi, da so izvršilna sodišča enega pravnega ozemlja naše države s sodbami iz drugih pravnih področij naše države ravnala, kakor da so sodeb inozemske, iz tuje države, in da so odklanjala njih izvršbo. S tem so bili osobito ogroženi v svojih interesih naši trgovci v Sloveniji, ki so imeli terjatve zoper stanovalece bivše kraljevine Srbije. Tudi tamošnja oblastva, katerim je poverjena eksekucija, so odklanjala izvršbe, ki se je zahtevala na podlagi sodeb izvensrbijanskih sodišč. Bila je za naš trgovski stan nevarnost, da pride ob vse dobrote, ki jih ima zanj tako težko priborjena fakturna podsodnost, nad katero zlasti so se izvršilna oblastva v Srbiji izpodtikala in katere res nobena druga pokrajina nima nogo le Slovenija in Dalmacija. Sicer so sodne razmere v bivši Srbiji dobre, urejene in navzlic ogromnim težavam in vojnim posledicam, vsled strahotnega opustošenja zemlje in med prebivalstvom, osobito med inteligenco, tamošnja sodišča dobro delajo in ne zaostajajo mnogo za sodišči v slovenskih deželah, kjer se je pa stanje vsled prenizke pristojnostne mere, neracionalne porazdelitve dela in pešanja sodniške moči radi pomanjkanja v zadnjem času občutno poslabšalo. Toda s pravedanjem na velike daljave so spojene velike težave; stroški pa, katere moraš često tvegati na svoj račun, so neprimerno večji, ker so odvetniki dražji.

Tega odpora oblastev v eni pokrajini države proti uprekom in sodbam oblastev iz drugih pokrajin, ki se je pojavljala v raznih oblikah in raznem obsegu po celi državi, širša naša javnost ni mogla razumeti. Ni se tudi mogla dovolj načuditi, kako je sploh mogoče, da se kaj takega godi in da v eni in isti državi domača oblastva ne izvršujejo izrekov in sodeb domačih oblastev iz drugih krajev države.

V zvezi je pa vse to z vsakomur znanim dejstvom, da tvorijo našo državo bivše samostojne države, dežele z lastnim zakonodajstvom in pa deli bivše Avstro-Ogrske, ki so tudi imeli še za časa njenega obstoja, razno zakonodajstvo. Radi neobhodno potrebnih pravnih kontinuitete ni šlo ob prevratu, pa tudi fizično ni bilo mogoče, da bi se bili odpravili vsi ti zakoni, ki se ne samo v formalnem, temveč tudi v materijelnem pogledu tako zelo med seboj razlikujejo, in jih takoj z drugimi, enotnimi nadomestiti. To je delo ogromnega obsega. Od prevrata sem se je sicer mnogo tega dela pripravilo, zelo malo pa opravilo. Pa tožiti ne pomaga; saj vidi javnost, v čem vidijo izvoljenci naroda, njega zakonodajalci, svoje delo za narod.

Tako imamo v državi še vedno šest različnih pravnih ozemlj. Slovenijo (s Prekmurjem) in Dalmacijo z avstrijskim, Hrvatsko in Slavonijo s hrvatskim, Vojvodino z ogrskim, Srbijo s srbskim, Bosno in Hercegovino z lastnim in Črno goro z lastnim pravom. Sodišča v teh posameznih pokrajinah uporabljajo seveda samo zakone svojega ozemlja v vsem, kar ni že urejeno z enotnimi zakoni naše države, kar je pa zelo omejeno in malo. Ti zakoni imajo pač posebne določbe, kako je ravnati z inozemskimi izvršilnimi naslovi; nimajo pa določbe, kako in kaj je pa z domačimi, toda tujepokrajinskimi. To medpokrajinsko pravo je treba šele ustvariti, vsekakor

po analogiji načel, izraženih v meddržavnem pravu; vedno pa z vidika, da gre na obeh straneh za državljane ene in iste države ter za sodeb domačih in ne tujih sodišč. Ni moči tajiti, da naleta medpokrajinsko izvrševanje izvršilnih naslovov, zlasti v prvih letih in ob nepoznavanju tujepokrajinskih zakonov, na težave, ki so pa podane tudi pri meddržavnem izvrševanju. Vsekakor pa so se postavila ona izvršilna sodišča, ki so odklanjala izvršitev sodeb iz drugih pokrajin, na preozko, preomejeno stališče, ki ni združljivo z enotnostjo države.

Vsako izmed omenjenih pravnih ozemelj ima tudi svoje vrhovno sodišče, ki je po ustavi sicer del kasacijskega sodišča v Beogradu, toda za svoje ozemlje čisto samostojno. S spornim vprašanjem so se, naravno, bavila tudi ta vrhovna sodišča. Tako je Stol sedmorice v Zagrebu (za Hrvatsko in Slavonijo) povodom konkretnega primera (br. 26.689 iz leta 1922.) odločil, da je pravomočna sodba iz kateregakoli področja izvršna v vsej državi. Nasprotno pa je črnogorski Veliki sud v Podgorici 8. okt. 1923 izrekel, da je s tujepokrajinskimi izvršilnimi naslovi postopati kakor s tujedržavnimi, le da ni zahtevati od tujepokrajinskega zahtevajočega upnika dokaza, da obstoja medsebojnost (reciprociteta), katero morejo dovoljevati samo neodvisne države, nikdar pa pravna ozemlja (pokrajine) iste države, ki so brez suverenstva.

Izvršilna sodišča v bivši Srbiji so v tem nadaljevala z odklonitvami. Tu pa je posegel vmes s svojim uglednim glasom Arhiv za pravne i društvene nauke v Beogradu ter zavzel stališče proti nazoru Velikega suda (prof. dr. Arandjelović, Nikolaj D. Pahorukov — 1923, VII. knj., br. 4, 5). Sedaj pa je izrekel tudi merodajno vrhovno sodišče za bivšo Srbijo, kasacioni sud v Beogradu, v stvari svoje mnenje, za katero se je nanj obrnilo Ministrstvo pravde v smislu § 16. zakona o ustroju kasacijskega sodišča. Mnenje splošne seje Kasacionog suda z dne 11. marca 1924, broj 2197, je sledeče:

»Ker obstoja po ustavi od 28. junija 1921 kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev kot ena in edinstvena država, je logično in v duhu ustave, da se imajo tudi vsa njena oblastva in vsa njena sodišča — katerim so seveda prištevati tudi borzna razsodišča — smatrati za ustanove ene in iste države brez ozira na to, da so njih odločbe domačene po raznih materijelnih in formelnih zakonih, kateri so v nekaterih pokrajinah začasno, do izenačenja zakonodavstva, še nadalje ostali v veljavi. Kajti jasne ustavne določbe o edinstvenosti države, z eno vrhovno državno upravo na čelu, izključujejo vsak pojem o kakem nasprotnem razumevanju zakonskih predpisov o tem, a posebej še onih določb, katere se nanašajo na izvršitev odločb sodnih in drugih oblastev te države. — Po tem se vsi pravni čini in vse njih odločbe, katere so postale pravomočne po proglasitvi državnega edinstva, ne morejo smatrati kot odločbe tujih sodišč, temveč kot odločbe naših, domačih sodišč, pa jih je kot take tudi treba izvrševati od strani vseh naših izvršilnih oblastev, gradskih in srezkih sodišč, a kjer teh ni, od strani policijskih oblastev, a to po onih izvršilnih predpisih, kateri ve-

ljajo na ozemlju, na katerem se imajo izvršiti.

S tem je led prebit. — Ni dvoma, da se bodo sedaj izvršila oblastva v Srbiji ravna po načelih tega mnenja. Da je pripuščenih tudi par izjem od splošne medsebojne izvršljivosti tujepokrajinskih izvršilnih naslovov na vsem državnem ozemlju, utemeljuje v »Slovenskem Pravniku« št. 3. in 4. iz leta 1924. univ. prof. dr. Lapajne, ki se je prvi in najbolj med nami bavil z vprašanji meddržavnega in medpokrajinskega prava in ki je v navedenem svojem članku samostojno prišel do istega zaključka, katerega tudi beograjsko kasacijsko sodišče v svojem mnenju napravlja in zastopa. Vendar za naše trgovstvo, vsaj v smeri zasledovanja pravic iz Slovenije v druge pokrajine naše države, te izjeme nimajo pomena. —rst:

Zmeda za zmedo.

Pod tem naslovom smo pred kratkim opozorili na spis ministrstva notranjih zadev z dne 3. maja 1924, št. 4948 a, glasom katerega podeljujejo osebne pravice v zmislu tar. post. 63. taksnega zakona poleg županijskih oblastev in okrožnih načelstev po členu 17. izvršilnega pravilnika notranjega ministrstva k taksnemu zakonu tudi policijska (politična) oblastva I. stopnje. Omenili smo tudi, da so se podvzeli potrebni koraki, da se ta pravno in upravno nevzdržljiva težkoča odstrani.

Sedaj je ministrstvo notranjih zadev izdalo nov razpis z dne 15. aprila 1924, št. 10.854, v katerem vztraja na svoji odredbi in izreka, da podeljujejo policijska (politična) oblastva I. stopnje osebne pravice v mestih, kjer ni sedež okrožnega načelstva ali velikega župana, potemtakem v Sloveniji povsod, izven Ljubljani in Mariboru za teritorij teh mest, kjer podeljujejo osebne pravice velika župana, oziroma zanj začasno še dosedanj oddelek za trgovino in industrijo.

Udeležba Amerike pri srednjeevropskih kreditih.

Brali smo poročilo, da bo Morganova finančna grupa posodila Nemčiji 800 milijonov zlatih mark. To nas je tem bolj osupnilo, ker vemo, da se zadnja tri leta Amerika ni popolnoma nič brigala ne za politiko in ne za gospodarstvo Evrope. Ta brezbriznost je bila pa mogoča le tako dolgo, dokler Amerika sama ni začela čutiti posledic srednjeevropske krize. Hitreje je pa to prišlo, kakor so mislili. Ameriške države — posebno severoameriška Unija, pa tudi južnoameriške republike — trpijo na preobilici zlata, na razvrednotenju zlata napram blagu, na pomanjkanju evropskega trga; trpijo ne manj, kakor trpi stara Evropa na pomanjkanju zlata, blaga in stabilnosti. Morgan je bil med prvimi Amerikanci, ki je videl, kje je zlo. Istočasna sanacija Evrope in Unije se mu je zdela mogoča le potom eksporta zlata, z drugimi besedami: potom dovolitve zlatih kreditov v svrhu okrepite evropske nakupne moči. Morganova skupina je sodelovala že pri avstrijskem posojilu. Zveza narodov je priskočila Franciji v zadnjem trenutku neke valutne krize na pomoč, se je zanimala za poljsko posojilo, se bo najbrž udeležila 50 milijonskega ogrskega posojila in se zanimala sedaj za Nemčijo. Zaloga zlata v Uniji je znašala v letošnjem februarju 3.237 milijonov 414 tisoč dolarjev, to je več kot polovica vse »vidne« zlate zaloge sveta. Od tedaj je dotok zlata v Unijo menda še jačji. Unija je sedaj edina država, ki more ob današnjem pomanjkanju denarja priskočiti brez posebnih težav temu ali onemu hitro s stotimilijonskim kreditom na pomoč. Sicer si bodo gospodje iz Amerike zmeraj veliko zaračunili, pa jih bo morala voditi tudi misel, da je majhen odtok zlata in s tem povzročena večja kupna moč srednje Evrope najmanj prav tako v korist Uniji, kakor v korist onim državam, ki iščejo kredit.

M. Savić:

Naša industrija in obrt.

(Nadaljevanje.)

Došla je najpreje visoka carina v Rumuniji in preprečila uvoz v Rumunijo in Dobružo. Nato je došla okupacija Bosne in Hercegovine, pa so izgubili odjemalce tudi v teh deželah. Nato se je kmalu začelo uporabljati pri vrvarstvu stroje, ki so izpodrinili naše izdelke na Grškem. Končno je Bolgarska leta 1906. naložila na uvoz vrvarskih izdelkov visoko carino in onemogočila našim izdelkom konkurenco.

Zaradi teh izprememb se je tudi z odjemalci vred primerno znižalo tudi število zaposlenih delavcev, hkratu pa tudi njihov zaslužek. Namesto prejšnjih 10 dinarjev, zasluži sedaj navaden delavec v Vranju na dan 1 Din, v Leskovcu pa 1.50 Din. Zaradi prestanka izvoza vrvarskih izdelkov nima polovica delavcev posla, dočim se je v Bolgarski oživitvorila vrvarska industrija, ki zaposluje okoli 800 delavcev.

Ta težak položaj vrvarske industrije zahteva, da se natanko ugotovi in prouči, kako bi se ga moglo omiliti, ker bo sicer kriza vedno na dnevnem redu. Zaradi tega je treba najpreje proučiti izdelovanje kodelje, trgovino s kodeljo, izdelovanje vrvi, stanje vrvarjev in končno premisliti, katere odredbe bi mogle popboljšati položaj industrije same in njej spadajočih delavcev.

TRGOVINA S KODELJO.

Okolica Vranje izdela sedaj do 150 tisoč kilogramov kodelje. Pri tem ni upoštevana produkcija Vranjske banje, ker dobiva konopljo iz okolice Leskovca. Preje se je izdelalo samo v okolici Vranje na leto okoli 250 tisoč kilogramov kodelje. Sedaj se manj pridelava vsled poplavi in ker potoki zasipavajo njive v moravski dolini Vranje. Izdelki vranjske okolice se proda v Vranju, ves drug izdelek pa v Leskovcu. Potoki zasipavajo njive v vaseh: Čukovcu, Tubužu, Zlatokopu, Ristovcu, Kupinici in Rataja. Morava povzroča škodo vsem: Nerodavci, Ribince, Pavlovac in Zlatokop. Moravo se ne more lahko regulirati, lahko bi se pa dalo urediti potoke, da ne bi poplavliali. Poplavljenje vasi Rataja je nastalo vsled tega, ker je tedanji predsednik občine uravnaval tek potoka zaradi lastne koristi tako, da je obvaroval poplave lastno hišo in polja, zato pa povplavlja potok sedaj celo to sicer najbogatejšo vas.

Dasi je nad polovico izdelovalcev kodelje bližje Nišu, nego Leskovcu (tako Dobrič, ki izdela $\frac{1}{3}$ vse kodelje, ali okolica od Brestovca do Niša), vendar nosijo kmetje kodeljo na prodajo edino le v Leskovcu. V Toplici se je začelo že pred 10—15 leti jako mnogo sejati konopljo, a od Korvina do Niša se je začelo sejati konopljo šele pred 7—8 leti.

V Leskovcu se prodaja kodelja na soboto hkratu z vrvarskimi izdelki.

Kodelja se tudi za potrebe Vranje kupuje v Leskovcu, kolikor ne zadoštuje lastna produkcija v okolici Vranje.

Najvišja sezona trgovine s kodeljo je v jeseni, potem pozimi za belo in spomladi za črno.

Kodelja se je začela izvažati l. 1886, ko se je zgradila železnica do Leskovca. Prva sta začela izvažati Blagoje Stamenković in Sava Cvetković. Najpreje sta dala dobro blago, pozneje sta pa dobavljala tudi slabše blago, pomešano z drugimi tvarinami, ki je bilo vrhu tega tudi vlažno, vsled česar nista mogla dobiti odjemalcev.

Sicer se je tudi pozneje in tam uvažalo kodelje, vendar pa le v neznatnih množinah. Pozneje so prišli zastopniki peštanske firme Švajcer in drug, ki je zaveznila okoli l. 1899 približno 100 vagonov kodelje. Predno se je kodelja izvažala, je bila njena cena jako nizka in nikakor ni bila v skladu s ceno kodelje v inozemstvu. Do leta 1900 na svetovnem tržišču niso niti poznali srbske kodelje, a oni, ki so jo poznali, so bili mnenja, da je

le navaden domači izdelek slabše kvalitete. Izgleda, da je tedanji izvoznik sam, da bi preprečil konkurenco, razširjal take govorice. Z nizkimi cenami v Leskovcu se je okoristil samo on, ker je kupoval po ceni, prodajal pa našo kodeljo kot banaško in pri tem dvojno zaslužil.

(Dalje prih.)

KUPUJMO IN PODPIRAJMO
izvrstno
Kolinsko cikorijsko
domači izdelek.

Trgovina.

Udruženje potujočih trgovcev. — V nedeljo 4. t. m. se je ustanovilo v Zagrebu »Udruženje potujočih trgovcev«. Predsednik pripravljalnega odbora je v svojem otvoritvenem govoru opozarjal, da imajo potujoči trgovci v drugih državah trdna stanovska udruženja in da je poklic in delovanje takega trgovca, ki se razlikuje od onega trgovskih potnikov, težavno in bolj odgovorno, ker mora sklepati kupčije samostojno ter se stavijo nanj vse stroge zahteve v pogledu čuvanja trgovske morale. Za predsednika je bil izvoljen zbornični predsednik o. Vladimir Arko, za podpredsednike od strani delodajalcev Salomon Adler in Siegfried Wohlmuth, od strani delojemalcev pa Hugo Hazler in Ciril Maskalan. Članov šteje Udruženje okrog 250.

Pobijanje umazane konkurence v mednarodni trgovini. V Zenevi je začela dne 6. maja zasedati konferenca ekspertov za pobijanje nečedne tekme v mednarodni trgovini, na kateri je zastopano 22 držav. Med udeleženci je tudi zastopnik Jugoslavije.

Reforma italijanskih trgovskih in industrijskih zbornic. Na predlog ministra Corbino je italijanski ministrski svet odobril načrt dekreta o ureditvi italijanskih trgovskih in industrijskih zbornic. Ureditev gre za tem, da se te važne gospodarske institucije popolnoma reorganizirajo, da bodo mogle odgovarjati zahtevam časa. Načrt vsebuje važne novosti glede sestave zbornic. Število članov vsake zbornice znaša 12 do največ 40. Zbornica se bo delila v dve sekciji: trgovsko in industrijsko, po potrebi se uvede še tretja: pomorska. Dekret predvideva tudi modifikacije glede zborničnih volitev, toda ne dotika se dosedanjega števila zbornic.

Nova trgovska in obrtniška zbornica na Češkoslovaškem. V Podkarpatski Rusiji se je ustanovila nova zbornica s sedežem v Užhorodu, ki bo obsegala ozemlje celotne Podkarpatske Rusije, ki je pripadalo dosedaj področju zbornice v Kosičah.

Indeks za veletrgovino v Švici. Koncem meseca marca t. l. je znašala indeksna številka za veletrgovino 181.5%, dočim je znašala ob istem času leta 1923. še 185.9. Tekom leta so se sicer industrijski izdelki izdatno podražili, vendar pa so se živila toliko pocenila, da izkazuje končna celokupna številka še vedno malenkostno pocenitev.

Svetovni položaj trgovine z vinom. — Trgovina z vinom se le počasi razvija. Živahnejša kupčija je le v Italiji in v Spaniji. Drugim tržiščem primanjkuje kupcev. V naši državi je stanje povprečno še povoljno. V Veršacu in okolici se zahteva 2.50 do 4.50 Din za liter vina, kakor je ravno kvaliteta. V Italiji se kupujejo v prvi vrsti kvalitetna vina, rdeča ali bela. Pa tudi navadna vina se lahko prodajajo. Manjvredna in deloma pokvarjena vina kupujejo izključno le destilacije. V Avstriji bi se trgovina živahneje razvijala, ako bi imeli gostilničarji zadostna sredstva in ako bi producenti hoteli kreditirati. V nižjeavstrijskih vinorodnih krajih se suče cena za 7- do 8 odstotna vina pridelka 1922 okoli 5500 do 6000 K, za 7% do 9% odstotno vino pridelka 1923 pa od 6000 do 7500 K za liter. Na Ogrskem se skoro ničesar ne izvaž. Zahteva se za 9 do 10% vino 2800—3200, za 10 do 11% po 3600—4000 K, za 12% po 4000 in za 13% po 6000 K za liter.

Industrija.

Kongres producentov žganja v Beogradu. — Dne 20. t. m. se vrši prvotno na dne 10. t. m. določeni kongres producentov iz cele države.

Travnice vžgalic v Rumuniji prideje v zasebne roke. — V letu 1919. je odvezala rumunska vlada sedmograške in vojvodinske tovarne vžgalice zasebni posesti in jih podražila. Sedaj jih izroča radi splošne komercializacije državnih podjetij zopet v zasebne roke. Pod državnim nadzorstvom in z državno udeležbo se ustanove akcijske družbe, k njihovem kapitalu prispeva država s 60%.

Carina.

Zahteve avstrijskih agrarcev pri sestavi nove avstrijske carinske tarife. — Avstrijski agrarci zahtevajo, da se v novi carinski tarifi vpostavi agrarne carine, zniža carine za posamezne predmete, ki se potrebujejo v poljedelstvu in ukine vse uvozne ter izvozne prepovedi za vse poljedelske izdelke. Svoje zahteve utemeljuje s tem, da ni le v interesu agrarcev, ampak splošnosti, da se izboljša trgovska bilanca in da se čimbolj omeji uvoz živil, ki povzročajo najhujšo pasivno postavko trgovske bilance.

Nova ogrska carinska tarifa. — Ogrska namerava uveljaviti novo carinsko tarifo. V zakonskem načrtu, ki ga je vlada predložila narodni skupščini, je vlada pooblaščenca zvišati uvozno carino preko določenih tarifov, ako to zahtevajo produkcijski interesi države. Ima pa tudi pravico tarife znižati ali jih tudi razveljaviti, ako to zahtevajo splošni interesi države. Nova carinska tarifa se da težko primerjati s preje veljavno avstro-ogrsko tarifo. Nova tarifa obsega 37 razredov (prejšnja 51) in skoro 1000 postavk (657). Carina je skoro praviloma določena za meterski stot v zlatih kronah. Za živino se namerava carino zvišati za približno 50% in v isti izmeri tudi za meso. Izdatno višjo carinsko zaščito dobe sir, maslo, mast, perutnina itd. Za papirko se carina poviša od 60 na 220 K, za žgane opojne pljache pa na sedemkratno sedanjost izmero. Za papir se carina zniža, za primer pa, da se papirna industrija razvije, je pa že sedaj predvidena primerna carinska zaščita. Primerjanje s staro tarifo je osobito težko pri tkaninah, za katere je carina verimoma povišana. Nadalje je povišana carina za usnje (izvzemši čevlje) in za strojno in električno industrijo. Najmanj se bo povišala carina za poljedelske stroje. Določbe nove carinske tarife, kolikor so znane, kažejo, da se nagiba Ogrska k zaščiti carinski politiki.

Ocarinjenje robcev, šalov, klobukov z resicami. Ob ocarinjenju robcev, šalov, klobukov in njim podobnim izdelkom se ne jemljejo v poštev resice v obliki niti, ki izhajajo iz votka in nasnutka, iz tkanine omenjenih izdelkov. Če pa so te niti vpledene v obliki resice ali med seboj zvezane in če so po robih robcev, šalov, klobukov in njim podobnih izdelkov prevlečene take niti, ki ne izhajajo iz votka in nasnutka in potem samo zvezane, vplivajo na ocarinjenje kot preprost obrobek. Če pa so niti, ki izhajajo iz votka ali nasnutka, ali ki so prevlečene po robih zgoraj omenjenih izdelkov, izdelane s prepletanjem in večkratnim vezanjem v obliki pozamenterij, se ocarinjajo kot šito blago. S tem se dopolnjuje pojasnilo točke 8. oblih pripon k V. delu tarife.

Carinjenje v Ljubljani. Na postaji Ljubljana - glavni kolodvor se izza dne 1. maja t. l. carinijo vse izvozne pošiljke, ki imajo na tovrnem listu izrecno označbo, da se želi carinjenje na tej postaji ali kadar je pomanjkljivo označena postaja le z »Ljubljana«. Na tej postaji se tudi carinijo pošiljke za izvoz preko Postojne, ako nimajo nobenih navedb glede kraja carinjenja in končno vse izvozne pošiljke, ki se morajo cariniti v Ljubljani - glavni kolodvor na podlagi carinskih predpisov. Na postaji Gorenjski kolodvor se ocarinijo le one pošiljke, ki so namenjene za izvoz preko Jesenic ali Bohinjske Bistrice, ako pošiljatelj na tovrnem listu izrecno navede, da želi carinjenje na tej postaji. Carinjenje na Jesenicah in v Bohinjski Bistrici s tem ni omejeno.

Trboveljski premog in drva
dobavlja

DRUŽBA »ILIRIJA«, LJUBLJANA,
Kralja Petra trg 8. — Telefon 220.
Plačilo tudi na obroke!

Denarstvo.

Zlata pariteta srednjeevropskih držav. — Naša država: 1 zlati dinar = 15.82 pap. dinarjev; Avstrija: 1 zlata krona = 14.400 pap. kron; Češkoslovaška: 1 zlata krona = 7 pap. kron; Italija: 1 zlata lira = 4.36 pap. lir; Ogrska: 1 zlata krona = 16.700 pap. kron; Rumunija: 1 zlati lej = 37.37 pap. lejev; Poljska: 1 zloty = 1.800.000 pap. mark; Nemčija: 1 zlata marka = 1 biljon pap. mark.

Hranilne vloge dunajskih denarnih zavodov. — Dunajski denarni zavodi so imeli koncem meseca marca 1924. leta: 705.152 milijonov kron hranilnih vlog, kar znači napram stanju koncem meseca januarja 1924. povišek za 92.314 milijonov kron. Najvišji povišek 33.157 milijonov kron izkazuje centralna hranilnica dunajske občine.

Falzikati švicarskih bankovcev po 100 frankov. — Švicarska Narodna banka je opozorila naša oblastva, da se pojavljajo v prometu falzikati bankovcev po 100 frankov. Falzikati so tiskani na slabšem in tanjšem papirju ter se nadalje razlikujejo od pravih bankovcev v dolžini za 5 in v širini za 2 milimetra. Naznačena vrednost v številkah (100) se na pravem bankovcu dobro razloči, na

Srednji sklepni tečaji za češkoslovaško krono.

	za	30. aprila	29. aprila
Newjork	100 Kč	2.92%	2.93
London	1 f. št.	149.62%	150.—
Amsterdam	100 Kč	7.82%	7.85
Curih	100 Kč	16.43%	16.50
Genf	100 Kč	16.42%	16.55
Pariz	100 Kč	45.60	45.45
Kopenhagen	100 Kč	17.31	17.44
Stokholm	100 Kč	11.25	11.25
Kristijanija	100 Kč	21.50	21.50
Milan	100 Kč	65.75	65.75
Trst	100 Kč	65.25	65.40
Beograd	100 Kč	235.25	—
Berlin	1 Kč	125.000.000.000	125.000.000.000
Frankfurt	1 Kč	125.000.000.000	125.000.000.000
Hamburg	1 Kč	125.000.000.000	125.000.000.000
Wien	1 Kč	2085	2082
Budimpešta	1 Kč	2515	2455
Krakovo	1 Kč	271.000	275.000
Varšava	100 Kč	15.24%	15.23
Sofija	100 Kč	406	407.50
Riga	100 Kč	1485	1490
Reval	100 Kč	1114	1145
Zagreb	100 Kč	236.—	—

Davki in takse.

Državni dohodki iz direktnih davkov v mesecih julij—december 1923. — Na direktnih davkih, izrednih in ostalih prihodkih se je v mesecih julij—december 1923. pobralo: v Srbiji 160.509.696 Din, v Crni gori 2.812.639, v Bosni in Hercegovini 127.583.329, v Dalmaciji 14.667.331 Din, v Hrvatski in Slavoniji 120.439.347 Din, v Sloveniji 78.948.478 Din in v Vojvodini 197.516.320 Din. V celoti se je pobralo 702.477.142 Din, to je več za 391.431.892 Din, nego je bilo predvideno v proračunu za navedene mesece.

Specijalne pokrajinske trošarine. — Na specijalni trošarini so plačale v II. polletju 1923: Srbija 110.486 Din, Bosna in Hercegovina 4371 Din, Dalmacija 1.872.478 Din, Hrvatska in Slavonija 3.978.931 Din, Slovenija 7.040.392 Din in Vojvodina 7.438.671 Din. Ta donos zadeva v Sloveniji trošarino na vino, ki se pobira le v pokrajinah, v katerih se je pobirala že pred uveljavljenjem sedanjega trošarinskega zakona.

Državni dohodki iz taks v drugi polovici leta 1923. — V drugi polovici leta 1923. se je v naši državi pobralo na takse 365.137.835 Din, dočim je znašal proračun le 203.820.187 Din. Donos je torej prekoračil proračun za 161.317.647 Din, kar se mora deloma pripisovati izza dne 15. novembra 1923 uveljavljenemu povišanju taks.

Izvoz in uvoz.

Prostost izvoza mleka, masla in sira iz Ogrske. — Madžarska vlada je odredila, da se smejo od 1. maja dalje izvažati mleko in razni mlečni izdelki prosto in brez posebnega dovoljenja.

Češkoslovaški uvoz v mesecu marecu t. l. je znašal 1124.2, izvoz pa 1342.2 milj. čeških kron. Aktivnost trgovske bilance se je v tem mesecu zboljšala napram mesecu februarju t. l. za 209.3 milijonov čeških kron.

Izvozna pristojbina za moko na Ogrskem. — Na Ogrskem se je izza dne 26. aprila t. l. ukinilo pobiranje posebne pristojbine pri izvozu moke.

falzikatu pa je komaj vidna. Na zadnji strani je risba na falzikatu nejasna.

Veliko pomanjkanje denarja na Madžarskem. — Na madžarskem denarnem trgu vlada veliko pomanjkanje denarja, ki povečava gospodarsko in borzno krizo. Četudi se obtok novčanic povečuje od tedna do tedna, tako da bo dosegel že drugi biljon, je vendar tudi ta množina denarja prepičla, da bi zadostila kritju potrebe. Notna banka nima potrebne devizne rezerve in zato je zaznamovati trajno krhanje kurza. Radi pomanjkanja denarja trpi industrija in trg prihaja v vedno hujšo stagnacijo. V gospodarskih krogih pričakujejo izboljšanja le v nakazilu prvega obroka inozemskega posojila.

Nova valuta na Poljskem. Zamenjava mark proti novemu novcu »zloty« se vrši v polnem redu. Začasno ostaneta še v veljavi obe valuti, s 30. junijem t. l. pa bo marka prenehala biti zakonito plačilno sredstvo. Listi pripominjajo, da ni uvedba nove valute povzročila podražitev cen živlom ter dostavljajo, da je valutna reforma vzbudila veliko zanimanje zunanjih ekonomistov in finančnih skupin, medtem ko se pričakuje v Varšavi prihod inozemskih delegatov, ki bodo proučevali uspehe te reforme.

Razno.

Italijansko-avstrijska razmejitve. Na včerajšnji seji poslanske zbornice je zunanji minister Grünberger odgovoril na neko interpelacijo glede zasedbe avstrijskega ozemlja s strani Italije. Minister je izjavil, da so Italijani v resnici zasedli blizu trbiške meje občino Thöerl, ki je bila prisojena Italiji, a ni še razmejitvena komisija uredila zadevnega in juridičnega vprašanja. Avstrijska vlada je sicer izposlovala od italijanske, da se je prebivalstvo omenjene občine smelo udeležiti volitev v dunajski parlament, ni pa mogla preprečiti pobiranja davkov v tej občini s strani Italije. Minister je zavrnil trditve, da se Avstrija pogaja z Italijo za odstopitev te občine ter je rekel, da je rešitev tega vprašanja zvezana z ustanovitvijo velike mednarodne obmejne postaje.

Državnoborske volitve v Nemčiji. — Po dosedanjih podatkih je bilo izvoljenih 471 poslancev, ki pripadajo posameznim strankam, v naslednjem razmerju: 100 socialistov, 96 nemški nacionalci, 65 centrum, 44 nemška ljudska stranka, 28 demokrati, 16 bavarska ljudska stranka, 62 komunisti, 32 narodni socialci, 5 hanoverci, 4 nemški socialci, 19 kmečke in gospodarske občine. Končno veljavne podatke bo podal notranji minister šele 16. maja. Vlada ostane na svojem mestu do otvoritve državnega zbora. Načelnik stranke nemških nacionalcev Hergt je izjavil dopisniku »Lokal Anzeiger«, da nemški nacionalci niso načeloma proti predlogom izvedencev, ampak da odklanjajo le nekatere podrobnosti; kajti nemški nacionalci ne bodo nikdar prevzeli obvez, ki jih ne bodo mogli izpolniti. Toda za kar se bodo obvezali, bodo tudi izpolnili.

Iz Rusije. V prvi polovici gospodarskega leta 1923/1924, to je od 1. oktobra 1923 do 31. maja 1924, toraj v 6 mesecih je znašala produkcija petroleja v Rusiji 175 milijonov pudov (pud ima 16.38 kg), kar pomeni napram isti dobi l. 1922/23 povečanje za 14.8%. Ruska državna banka namerava otvoriti v Genovi svojo podružnico. Izvoz červoncev iz Rusije je svoboden.

Delavski spori v Avstriji. — V letu 1923. je bilo v Avstriji uradno prijavljenih le 275 delavskih sporov, dočim jih je bilo prijavljenih l. 1922: 420 in l. 1921: 460.

Stanje brezposelnosti na Angleškem. Koncem meseca februarja je bilo na Angleškem 10.7% oseb od števila proti brezposelnosti zavarovanih oseb dejansko brezposelnih. V posredovalnicah za delo je bilo začetkom meseca februarja t. l. v evidenci še 1.248.000 brezposelnih oseb, koncem meseca pa le še 1.156.000.

Brezposelnost na Češkoslovaškem v mesecu marecu t. l. Po uradnih podatkih je prejelo na Češkoslovaškem državno podporo za brezposelne 67.700 oseb z 79.200 družinskimi člani. Število brezposelnih se je napram stanju v mesecu februarju t. l. zvišalo od 60.313 na 79.200.

Stroški za preživljanje na Angleškem. Uradni indeksi izkazuje, da so bili stroški za preživljanje na Angleškem koncem meseca februarja t. l. za 78% višji nego leta 1914., dočim so bili koncem meseca januarja 1924 še 79%. Znižanje je povzročila v prvi vrsti pocenitev živil.

Več trgovskih delegacij v Nemčiji zaprtih. Po preiskavi v prostorih trgovske delegacije v Berlinu povzročeni spor med Rusijo in Nemčijo je zavzel zadnje dni resnejše lice po zadnjih odredbah ruskih oblastev. Trgovski zastopništvi v Hamburgu in Leipzigu sta ukinili svoje poslovanje. Priprave za ustanovitev takega zastopništva v Königsbergu so bile ustavljene. Ruska vlada je odredila, da se ima za Nemčijo namenjeno rusko blago ustaviti na meji in usmeriti v Anglijo.

Posredovalnica za službe Slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani ima vedno na razpolago vse vrste trgovskega personala in posluje za poslodavce brezplačno. Vse gg. trgovce, kakor tudi ostale podjetnike prosimo, da pri njih izpraznjena mesta vedno prijavljajo na naslov: Posredovalnica Slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani (telefon št. 552).

Za delovno pogodbo med Italijo in Švico. Švicarska brzojavna agencija poroča: Ker je Italija izrazila željo, da bi sklenila s Švico delovno pogodbo, se smatra v vladnih krogih, da bo konferenca za emigracijo, ki se bo vršila v

Rimu in kjer bo zastopal Švico ravnatelj delovnega urada, nudila ugodno priliko za izmenjavo misli v tem vprašanju z italijansko vlado. Zvezni svet je na svoji seji sprejel navodila, ki jih bodo švicarski delegati prejeli pred svojim odhodom v Rim.

Tržna poročila.

Novosadska blagovna borza (8. t. m.) Pšenica: baška, 79 do 80 kg, 2 odst. defektna, povpraševanje 317.5, ponudba 320. Rž: baška, ponudba 325. Turščica: baška, promptno 227.5, 232; za maj 227.5, 232.5; za junij, ponudba 240; banatska, promptno, paritetno v Senti ponudba 230. Moka: »0« dvojno sipka, ponudba 490; »0« 480, 485; »2« 490, 435; »5« 380, 385. Tendence še nestanovitna. Promet okrog 65 do 70 vagonov.

Ljubljanski živinski sejem (7. t. m.) Dogon: 404 konji, 48 volov, 81 krav, 10 telet, 592 prašičev. Kupčija je bila jako živahna. Izredno dobri voli so se prodajali do 15.50 Din 1 kg žive teže za Italijo in Avstrijo. Običajni dobri domači voli so imeli ceno do 13.50 Din, srednji do 12 Din, krave debele do 12 Din, za klobase 7 do 9 Din, teleta do 18.50 Din za 1 kg žive teže. Posebno živahno je bilo na svinjskem trgu. Bilo je dovolj prodajalcev in veliko kupcev. Prodajali so se prasci, stari od 6 tednov dalje po 250 Din za komad. Za konje je kljub velikemu dogonu bilo jako malo interesentov. Dobri navadni konji so se prodajali povprečno po 7500 Din komad.

Dunajska blagovna borza (7. t. m.) Cene večinoma nespremenjene. Kupčija precej živahna. Notirajo za 1 kg: pšenica domača 3350 do 3450 aK, jugoslovska 3600 do 3650 aK, rumunska 3400 do 3550 aK, pivovarski ječmen domači 3400 do 3550 aK, češkoslovaški 3550 do 3850 aK, turščica 2700 do 2800 aK, pšenična moka »0« domača 5700 do 5800 aK, madžarska 5250 do 5550 aK.

Cene za živino in produkte na praškem trgu. Meso: jagnjetina 8 do 16, teletina 12 do 15, svinjina domača 12.50 do 13.50, švedska 12.50 do 13, danska 11 do 13.50, slovaška 13.50 do 15, volovsko meso prednje 10 do 13, zadnje 12 do 15, kravje meso prednje 8.50 do 10, zadnje 10 do 13.

Cene žitu v Budimpešti (6. maja). — (V dinarjih po najvišjem tečaju madžarske krome v Zagrebu.) Pšenica 322 do 340, rž 292.5 do 297.5, ječmen za krmo 290 do 300, za pivovarne 310 do 335, oves 317 do 327, koruza 327.5 do 362.5, otrobi 220 do 225, lucerna 9 do 10.5 dinarjev.

Iz Anglije. Na sladkornem trgu je bilo povpraševanje v pretečenem mesecu večje kot v prejšnjih mesecih. Na engros trgu se je cena znižala za 14 šilingov pri centu, nakar je sledil tudi detajlni trg. Cene čaju so padle še predno je bil sprejet budget. V nadrobni razprodaji se je popustila cela diferenca na davku, ki znaša 4 pence. Ameriško terminsko blago se je opomoglo vsled kritja. Maj 16.99, julij 16.44, oktober 14.34, januar 13.74. Sladkor: Močno povpraševanje po znižanih cenah, v katerih je že zapadeno znižanje davka. Beli Java sladkor 47.25, za maj 25.3, za julij 24.3, češkoslovaška granulata takoj 43.9, maj-junij 30, november-december 22.9, ameriška granulata takoj 30.9, maj 29.6 do 29.3, avgust 26.9 do 26.6, december 22.4%.

Iz naših organizacij.

GREMIJ TRGOVCEV LJUBLJANA.

(Dalje.)

Poštne pristojbine ter telefonske in paketni promet.

Na Zvezo gremijev se je gremij obrnil z daljšo vlogo za izboljšanje poštne pristojbin tako, da bi za pisemske pošiljke »loco« plačevali manjšo pristojbino kot za pošiljke v Skopje ter da se uvede sistem predvojnega časa. Za telefonske razmere se je zahtevalo, da Zveza pokrene akcijo, da se telefonski naročniki razdele kakor pred vojno v štiri razrede, tako da ne bodo vsi enako obremenjeni, akoravno ne rabijo neka-

teri trgovci telefona tako, kakor kaka industrija. Radi paketa prometa in pristojbin smo zahtevali tudi izboljšanje, kakor smo pa od Zveze poučeni, se v tem oziru ne bo moglo mnogo pomagati, upanje pa je, da sčasoma pridemo tudi v tem vprašanju na boljše.

Kreditne in poslovne informacije.

To vprašanje je eno najbolj delikatnih za trgovski stan. O tem vprašanju je izšel že lansko leto prav poučen članek v Trgovskem listu, kjer opozarja pisec na velike posledice napačnih informacij in je v glavnem za to, da poklicane organizacije, to so gremiji, zavzamejo svoje stališče v tem vprašanju in da prevzamejo same to vprašanje v svoj delokrog, konstatira pa proti koncu, da se je večina gremijev izrekla proti temu, da bi gremiji dajali o svojih članih kaka pojasnila. No, ni minilo dobrih sedem mesecev, odkar je bil ta članek obelodanjen, smo imeli v mesecu februarju velikanski vihar, ogorčenja v trgovskih krogih je bilo več kot preveč ter smo morali žalibog konstatirati resničnost omenjenega pisca na nedogledne posledice, katere so nas zadele. Pisalo se je o insolvencah, konkurzi in poravnava kar na debelo. Gospoda, vprašam Vas sedaj, kdo pa je kriv? Odkrito rečeno:

sami smo krivi. In z žalostjo moramo tu konstatirati, da so morale dementirati te vesti o insolvencah in konkurzi v Sloveniji baš tiste organizacije, ki so bile prvotno, kakor sem omenil, proti temu, da bi stanovske organizacije imele to vprašanje v svojih rokah. Ko bi bilo tako, bi se nikdar ne govorilo o tem tako žalostno. Zadeva je zelo delikatna in če hočemo, da se je v bodoče obvarujemo, moramo enkrat za vselej preprečiti take vesti s tem, da organiziramo sami v svoji organizaciji informacijsko pisarno in t. zv. privatne informacijske urade po kavarnah in gostilnah namah pritismo ob tla, ker bomo v inozemstvu potom zbornice in Zveze objavili, da naj se oglašajo interesi za proizvodbo le pri poklicnih organizacijah. O tem bo še gremij sklical v kratkem širšo sejo in se bo to vprašanje končno tudi, upamo, ugodno rešilo, tako da bomo ustanovili svoj informacijski urad ter na tak način razširili delovanje gremija.

Naše glasilo »Trgovski list«.

Odkrito moramo povedati, da za »Trgovski list« vlada med našimi člani žal premalo zanimanja. Poglejmo denarne zavode, odvetnike, notarje in druga privatna podjetja, kateri niso člani ne ene ne druge trgovske korporacije, vsi naj-

dejo v »Trg. listu« materiala, ki jim je v današnjem vsakdanjem življenju neobhodno potreben in so po veliki večini vsi naročniki »Trgovskega lista«. Seveda, marsikdo poreče: Kaj bom čital »Trgovski list«, saj berem vse to v dnevnikih. Tako mnenje moramo tu odločno zavrniti, ker je napačno. »Trgovski list« prinaša izvirne strokovne članke o vprašanjih, ki bi jih moral poznati vsak trgovec že v svojem lastnem interesu. Kar je »Trgovski list« dosegel s svojo akcijo pri delegatu g. dr. Šavniku glede davkov, ve to samo tisti, ki je bil prizadet, in splošno moramo na tem mestu konstatirati, da je »Trgovski list« izvršil v preteklem letu za trgovstvo neizmerne koristi. »Trgovski list« ni list za zabavo in kratek čas, ampak je strogo gospodarsko glasilo, ki mora temu primerno ohraniti svoj resen značaj in braniti avtoriteto, ki jo že danes uživa. V »Trgovskem listu« se zreali kulturni in gospodarski napredek našega trgovstva, zato je dolžnost vsakega trgovca, da list po svojih močeh podpira. Čin več naročnikov bo imel list, tem bolj se bo razširjal, da se uveljavi in prispe na višino, ki mu pristaja kot glasilo slovenskega trgovstva. »Trgovski list« nam je neobhodno potreben, tiho, smoteno delo lista je rodilo že dokaj pozitivnih uspe-

hov in gremij prosijo, da se stanovskega glasila krepko oklenete, da ga širite ter mu nudite moralne in materialne pomoči. Sodelujte, pišite, podpirajte lastno glasilo in uspeh bo v korist celokupnemu stanu kakor tudi posamezniku.

(Konec prih.)

Stara pesem

izkopana iz tritisočletnega groba
egiptovskega kralja.

OPEKO kdor dobro hoče dobiti,
ta v Račju jo mora zdaj naročiti.
STREHO trpežno kdor hoče napraviti,
opeko iz Račja mora nabaviti.
DENAR si prihrani, srečo privabi,
blago »OPEKARNE V RAČJU« kdor rabi.
To pesmico danes vsak mora znati;
to solarčku skrbna pravi že mati.

Gradbeno podjetje
Ing. Dukić in drug
= Ljubljana =
Bohoričeva ulica 24

Pozor železninarji!

Preje kot se oskrbite s Friedländerjevo emajlirano posodo, železnimi pečmi vseh vrst, štedilniki, pečnimi vratci in drugimi litimi predmeti, zahtevajte specialni cenik od tvrdke E. I. A. G. FERRUM, PRAG, FRIEDLAND, po zastopniku

BEOGRAD **A. M. MEVORANA SINOVI** ZAGREB
Zmaj od Nočaja 9a Bogovičeva ulica 7./II.

GREMIJ TRGOVCEV ZA POLITIČNI OKRAJ KRANJ.

St. 135.

Vabilo k

5. rednemu občnemu zboru

ki se vrši

v četrtek 15. maja ob 13. uri v občinski posvetovalnici v Kranju z naslednjim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva. — 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1923 in proračuna za leto 1924. — 3. Določitev višine sprejemnine in vajeških pristojbin ter sprememba pravil. — 4. Določitev doklade za leto 1924. — 5. Volitev: a) 4. članov načelstva in 2. namestnikov, b) 6. članov in 3. namestnikov v razsodiški odbor, c) 10. delegatov za občni zbor zveze. — 6. Predlogi. — 7. Slučajnosti.

Ako bi ne bil občni zbor ob napovedanem času sklepčen, vrši se isti eno uro pozneje ob vsakem številu.

V Kranju, dne 1. maja 1924.

NAČELNIK.

10 krat dražje nego z ogljem

Stroški pri uporabi bencina

Vozi brez bencina!

Adaptiraj tvoj avto, traktor ali stabilni motor z patent. „Hag-Generatorjem“

Prospekt in reference daje

Jugo-Hag

LJUBLJANA, Bohoričeva ulica 24
Telefon št. 560

Stroški pri uporabi oglja

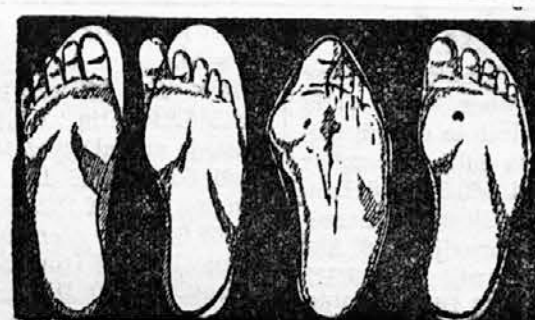
TVRDKA A. VOLK LJUBLJANA

Veletrgovina žita in mlevskih izdelkov

priporoča iz svoje zaloge vse vrste pšenične moke najboljših banaških mlinov, ofrobe, koruzne in ajdove izdelke, kašo, ješprenj, nadalje pšenico, koruzo, oves, fižol in druge poljske pridelke.

Telefon št. 449.
Brzjavlj: VOLK.

ZARTEVAJTE PONUDBE!

Franc Szantner
Ljubljana

Trgovina čevljev ter specialna tvrdka za ortopedična in anatomska obuvila. Sprejema vsa naročila za čevlje po meri in popravila

MERAKL

barve, mastila, lake, klej, emajl, kit in zajamčeno čisti firnež najboljše vrste nudi

MEDIĆ - ZANKL DRUŽBA Z OM. ZAV.

Ljubljana

centrala

Maribor
podružnica

Novi Sad
skladišče

Tvornice: Ljubljana - Medvode

Ivan Jelačin
Ljubljana

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe
Zaloga sveže pražene kave mletih dišav in rudninske vode

Točna in solidna posredništvo!
Zahtevajte cenik!

NA VELIKO!

Priporočamo: galanterijo, nogavice, potrebščine za čevljarje, sedlarje, rinčice, podloge (belgier), potrebščine za krojače in šivilje, gumbe, sukanee, vezeno, svilo, tehtnice decimalne in balančne najceneje pri

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Najboljša kolesa

„PUCH“

po ugodnih cenah priporoča

IGN. VOK

Ljubljana
Novo mesto

PRIMA KVARGELJNE

prvovrstni izdelek po Olo-muškem načinu v zabojih po 6 šok (1 šok 60 komadov) dobavlja ceno in promptno

Alojzij Psehunder

Maribor
Koroški kolodvor.

Priporočamo:

Jos. Petelinc

LJUBLJANA,
Sv. Petra nasip 7.

Najboljši živalni stroji v vseh opremljenih Gritzner, Adler za rodbinsko in obrtno rabo, istotam igle, olje ter vse posamezne dele za vse sisteme. En gros!

Razširjajte „TRGOVSKI LIST“!

AVTO

bencin, pnevmatika olje, mast, vsa popravila in vožnja. Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi Jugo-Avto, d. z. o. z. v Ljubljani.

A. VICEL

Maribor, Glavni trg 5
Irgovina s hišnimi potrebščinami, emajlirano, pločevinasto in ulito posodo, porcelanasto, kameninasto in stekleno robo.

Na debelo!

Na drobno!